

Til lovforslag nr. L 117. Betænkning afgivet af Skatteudvalget den 17. april 1996

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove

(Beskatning af investeringsforeninger og deres medlemmer, afgrænsning af »tomme« selskaber, underskudsbegrænsning ved skattefri fusion m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til skatteministeren, som denne har besvaret skriftligt.

En henvendelse og skatteministerens kommentar hertil er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra:

Danske Investeringsforeningers Fællesrepræsentation,
Ernst & Young,
Foreningen af Statsautoriserede Revisorer og
Price Waterhouse/Seier-Petersen.

Der er af skatteministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Venstres, Det Konservative Folkepartis, Det Radikale Venstres, Fremskridtspartiets, Centrum-Demokraternes og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af skatteministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 1-6 og 8-15 nævnte ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod ændringsforslag nr. 7.

Lovforslaget og de mange ændringsforslag giver i øvrigt SF anledning til at bemærke, at nærværende lovforslag og dets behandling tydeligt demonstrerer, hvorfor den danske skattelovgivning i dag er så kompliceret.

Selv om der er tale om et relativt teknisk lovforslag, der først og fremmest skulle rette op på skævheder og ufuldstændigheder i skattelovgivningen som følge af andre love, der er vedtaget inden for de seneste år, er der til andenbehandlingen af lovforslaget stillet 15 ændringsforslag af skatteministeren.

Da disse ændringsforslag stort set alle har tilslutning fra alle sider, kunne de politisk lige så godt have været indarbejdet i lovforslaget ved dets fremsættelse, idet der stort set er tale om tekniske justeringer gennemført på baggrund af henvendelser fra offentligheden og interesseorganisationer. Dette forløb giver imidlertid ikke sikkerhed for, at der ikke er andre tekniske fejl i lovforslaget, herunder fejl, der begunstiger visse grupper af skatteydere. Det er fejl, som deres interesseorganisationer derfor ikke tager op under Folketingets behandling af lovforslaget.

Forløbet viser desuden, at samtidig med, at alle - herunder interesseorganisationerne - råber på forenklinger og lignende, så er de pågældende interesseret i en række særregler, der komplicerer det samlede billede unødigt, når blot de er til fordel for den pågældende.

Det under nr. 7 foreslåede ændringsforslag udvider muligheden for, at såkaldte aktiebaserede investeringsforeninger kan placere midler

i rentebærende aktiver. Der er formelt tale om mulighederne for at placere i kontanter, men reelt menes der jo hermed rentebærende aktiver, der ikke har karakter af værdipapirer.

Det er SF's opfattelse, at der allerede med det eksisterende regelsæt er mulighed for, at der skabes en betydelig del af et såkaldt aktiebaseret afdelingsafkast i form af renteindtægter, der herefter skattemæssigt og realrenteafgiftsmæssigt bliver behandlet efter de gunstigere regler for aktieafkast. Der er på denne måde mulighed for at få renteindtægter realrenteafgiftsfrataget gennem investeringer i investeringsforeninger. Ændringsforslaget udvider yderligere denne mulighed, idet investeringsforeningerne nu kan gå lige til grænsen hele tiden, fordi der er indsat diverse sikkerhedsventiler for investeringsforeningen, hvis grænsen bliver overskredet.

Selv om ændringsforslaget kun udvider denne mulighed marginalt, er der tale om en udvikling, som SF ikke kan tiltræde, og ændringsforslaget indstilles derfor til forkastelse.

Et *andet mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil hverken stemme for eller imod de stillede ændringsforslag.

Det er Enhedslistens opfattelse, at lovforslaget indeholder en blanding af tekniske justeringer, klargøringer og – om end i begrænset målestok – udvidede muligheder for skatteunddragelser. Ganske vist sker der en enkelt mindre stramning af mulighederne for at handle med skattemæssige underskud, men i andre tilfælde lempes mulighederne, og lovforslaget afspejler alle de komplicerede regler for handel med underskud, der er en følge af, at et flertal i Folketinget fastholder, at virksomheders underskud fortsat i en række tilfælde skal kunne overføres til andre virksomheder. Efter Enhedslistens opfattelse medfører denne mulighed først og fremmest, at nødlidende selskaber kan sælges til en ekstra pris svarende til skatteværdien af underskuddet. Uden muligheden for at overføre underskud ville prisen blot være mindre uden at skade muligheden for at videreføre virksomheder med en kommerciel fremtid.

En anden del af lovforslaget og ministerens ændringsforslag om reguleringer af realrente-

afgiften indebærer muligheder for at undgå afgift og viser, hvilke problemer der er skabt i skattelovgivningen, fordi der holdes fast i retten til at fradrage indbetalinger på private pensionsordninger. Denne asociale skatteregel er både skyld i statsgældens enorme omfang og årsag til snese af udviklede paragraffer i skattelovgivningen. En fjernelse af denne fradragsret og en modsvarende skattefrihed for udbetaling fra pensionsopsparing ville tillige være en meget væsentlig forenkling af skattelovgivningen, herunder at der kunne ske en ophævelse af realrenteafgiften.

Trods enkelte positive elementer mener Enhedslisten, at der er flest negative, og anser det for vigtigere, at lovforslaget er et lapperi på et kompleks af love, der bør saneres grundlæggende. Enhedslisten kan således ikke støtte lovforslaget.

Ændringsforslag

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL):

Til § 1

1) Nr. 2 affattes således:

»2. I § 15, stk. 5, indsættes som 5. og 6. pkt.:

»Den resterende del af nedsættelsesbeløbet formindskes endvidere, såfremt kreditor eller kautionist, jf. stk. 4, på grund af reglerne i kursgevinstlovens § 6 B på tidspunktet for nedbringelsen eller indfrielsen af fordringen ikke ville have haft fradrag for et eventuelt tab på fordringen eller for kautionistens vedkommende den regresfordring, som ville være opnået ved en eventuel kautionsbetaling. Formindskelsen efter 5. pkt. opgøres som forskellen mellem på den ene side kreditors anskaffelsessum for den pågældende fordring eller den anskaffelsessum for regresfordringen, kautionisten ville have efter en eventuel kautionsbetaling vedrørende den pågældende fordring, og på den anden side fordringens kursværdi på indfrielsestidspunktet, idet der bortses fra det foretagne kapitalindskud.«

2) I nr. 7 indsættes efter de foreslåede § 15, stk. 10, 3.-5. pkt., som 6.-8. pkt.:

»1. pkt. finder tilsvarende anvendelse for ikkebørsnoterede moderselskaber og moderforeninger, der har hjemsted i en stat, med hvil-

ken Danmark har indgået en dobbeltbeskatningsoverenskomst, Grønland eller Færøerne eller i et land inden for Den Europæiske Union. Det gælder dog kun, såfremt ejerandele i datterselskabet mellem begyndelsen af underskudsåret og afslutningen af det indkomstår, hvori underskuddet ønskes fradraget, er overdraget til enten moderselskabet efter 6. pkt. eller et andet datterselskab, hvori moderselskabet i den nævnte periode ejer mindst 25 pct. af ejerandelene. 6. og 7. pkt. finder tilsvarende anvendelse for foreninger.«

Til § 3

3) Nr. 8 affattes således:

»8. § 4 a, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

»Stk. 1 omfatter heller ikke fortjeneste og tab ved afståelse af medlemsbeviser m.v. i foreninger m.v., der er skattepligtige efter selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6, med undtagelse af fortjeneste eller tab som omhandlet i aktieavancebeskatningslovens § 4 ved afståelse 3 år eller mere efter erhvervelsen af omsættelige investeringsbeviser i investeringsforeninger.«

4) Nr. 9 udgår.

Til § 4

5) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 3, stk. 1, nr. 16, ændres »§ 15 X« til: »§ 31«.

Til § 6

6) Nr. 1 affattes således:

»1. § 3 e, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Hvis en investeringsforening ifølge sine vedtægter højst må foretage anbringelser i kontanter samt anbringelser på sikret basis i aktiver som nævnt i § 3, stk. 1, nr. 2 a, og kontanter i tilknytning hertil inden for en samlet ramme på 25 pct. af foreningens øvrige aktivmasse og i øvrigt ikke må anbringe dele af aktivmassen i andre aktiver som nævnt i § 3, stk. 1, eller § 3 a bortset fra foreningens administrationsbygning, er kursværdiændringer og realiserede kursgevinster og -tab afgiftsfri.«

Af skatteministeren, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af SF og EL):

7) Nr. 2 affattes således:

»2. I § 3 e, stk. 2, ophæves 1. pkt., og i stedet indsættes som nye punktnummer:

»Hvis en investeringsforenings anbringelse af aktivmassen overskrider eller ifølge vedtægterne må overskride en af de i stk. 1 anførte grænser og det ved overskridelse af den i stk. 1, 1. pkt., nævnte grænse på 25 pct. sker i mere end fem på hinanden følgende bankdage, er udbytter, kursværdiændringer og realiserede kursgevinster og -tab omfattet af § 3, stk. 1, nr. 3. Der ses dog bort fra overskridelser af den i stk. 1, 1. pkt., nævnte grænse på 25 pct. inden for en periode på en måned efter tegningsperiodens udløb i henhold til prospektet i forbindelse med nyetablering af investeringsforeningen, og der ses bort fra overskridelser af den i stk. 1, 1. pkt., nævnte grænse på 25 pct., hvis det godtgøres, at overskridelsen ikke kan tilregnes investeringsforeningen som forsætlig eller uagtsom.«

Af skatteministeren, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af EL):

8) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 3 e indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Ved anbringelser på sikret basis i aktiver som nævnt i § 3, stk. 1, nr. 2 a, og kontanter i tilknytning hertil forstås anbringelser i de pågældende aktiver, der overholder reglerne i Finanstilsynets bekendtgørelse om investeringsforeningers adgang til at anbringe midler i finansielle instrumenter samt at indgå termisforretninger.«

Til § 7

9) Nr. 2 affattes således:

»2. § 2 d, stk. 1, affattes således:

»Fortjeneste ved afståelse af omsættelige beviser for indskud i udloddende investeringsforeninger, jf. ligningslovens § 16 C, stk. 1, medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. 1. pkt. finder ikke anvendelse, hvis investeringsforeningen ifølge sine vedtægter er forpligtet til udelukkende at anbringe aktivmassen i foreningens administrationsbygning og i aktier m.v. som omhandlet i denne lov, dog ikke aktier som omhandlet i § 2 a og konvertible obligationer og retten til at tegne

sådanne, og til højst at foretage anbringelser i kontanter samt anbringelser på sikret basis i aktiver som nævnt i kursgevinstlovens §§ 8 C-8 G og kontanter i tilknytning hertil inden for en samlet ramme på 25 pct. af foreningens øvrige aktivmasse. Ved anbringelse på sikret basis i aktiver som nævnt i kursgevinstlovens §§ 8 C-8 G og kontanter i tilknytning hertil forstås anbringelser i de pågældende aktiver, der overholder reglerne i Finanstilsynets bekendtgørelse om investeringsforeningers adgang til at bringe midler i finansielle instrumenter samt at indgå terminsforretninger. Anbringelse på anfordringskonto sidestilles med kontanter. Hvis investeringsforeningens anbringelser i aktiver overskrider eller ifølge vedtægterne må overskride de i 2. pkt. anførte grænser og det ved overskridelse af den i 2. pkt. nævnte grænse på 25 pct. sker i mere end fem på hinanden følgende bankdage, finder 1. pkt. anvendelse. Der ses dog bort fra overskridelser af den i 2. pkt. nævnte grænse på 25 pct. inden for en periode på en måned efter tegningsperiodens udløb i henhold til prospektet i forbindelse med nyetablering af investeringsforeningen, og der ses bort fra overskridelser af den i 2. pkt. nævnte grænse på 25 pct., hvis det godtgøres, at overskridelsen ikke kan tilregnes investeringsforeningen som forsætlig eller uagtsom. Ved opgørelserne i relation til den i 2. pkt. nævnte grænse på 25 pct. medregnes aktiver som omhandlet i kursgevinstlovens §§ 8 C-8 G med værdien af det underliggende aktiv.«

Til § 8

10) I den under nr. 3 foreslåede affattelse af § 8, stk. 7, affattes 3.-5. pkt., således:

»Endvidere kan et underskud for samme periode i et af de fusionerende selskaber ikke nedbringe den skattepligtige indkomst i det modtagende selskab, såfremt det eller de pågældende selskaber på tidspunktet for vedtagelsen af fusionen i det væsentlige er uden økonomisk risiko ved erhvervs-mæssig aktivitet eller ved erhvervs-mæssig aktivitet i et eller flere datterselskaber, hvori selskabet ejer mindst 25 pct. af aktiekapitalen. 1.-3. pkt. finder ikke anvendelse, såfremt de i fusionen deltagende selskaber, der har underskud som nævnt i 1.-3. pkt., er koncernforbundne fra fusionsdatoen og til den dag, hvor fusionen er vedtaget i de nævnte fusionerende selskaber. Som koncern-

forbundne selskaber anses selskaber, hvor samme aktionærkreds direkte eller indirekte ejer mere end 50 pct. af aktiekapitalen i hvert selskab eller direkte eller indirekte råder over mere end 50 pct. af stemmerne i hvert selskab.«

11) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»01. § 14, stk. 1, affattes således:

»Bestemmelserne i kapitel 1 finder tilsvarende anvendelse:

- 1) Ved fusion af sparekasser som omhandlet i selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 2 a.
- 2) Når en af de i nr. 1 nævnte sparekasser fusionerer med et aktieselskab omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1, der har tilladelse til at drive pengeinstitutvirksomhed, og den modtagende sparekasse besidder samtlige aktier i det indskydende selskab.
- 3) Ved fusion af andelskasser og sammenslutninger af andelskasser efter kapitel 4 D i lov om banker og sparekasser m.v. som omhandlet i selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 2 a.
- 4) Ved fusion af de i henhold til selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 5 og 6, beskattede gensidige forsikringsforeninger.«

Til § 11

12) I stk. 4 indsættes som 2.-4. pkt.:

»Et negativt beløb, som efter selskabsskattelovens § 1, stk. 4, 2. og 3. pkt., jf. lov bekendtgørelse nr. 769 af 19. september 1995, ville kunne fremføres til fradrag efter den 1. januar 1996, kan fradrages efter ligningslovens § 16 C, stk. 6, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 10, i indtil det femte indkomstår efter det indkomstår, hvori det negative beløb er opstået. Dette gælder dog kun, i det omfang det negative beløb udgøres af tab som omhandlet i kursgevinstlovens § 6. I perioden fra og med den 1. januar 1996 til og med den 31. december 1996 kan investeringsforeningen som alternativ til de i aktieavancebeskatningslovens § 2 d, stk. 1, 2.-7. pkt., som affattet ved denne lovs § 7, nr. 2, omhandlede vedtægtskrav og placeringsregler i tilknytning til kontanter samt aktiver som nævnt i kursgevinstlovens §§ 8 C-8 G og kontanter i tilknytning hertil anvende de tilsvarende regler i realrenteafgiftslovens § 3 e som æn-

dret ved denne lovs § 6, nr. 1-5 og 01, som har virkning for den nævnte periode, jf. stk. 8.«

13) Stk. 8 affattes således:

»Stk. 8. § 6, nr. 1 og 01, har virkning for investeringsforeningernes anskaffelser efter 1. januar 1997. § 6, nr. 4, og opregningen i realrenteafgiftslovens § 3 e, stk. 1, 1. pkt., af aktier som nævnt i realrenteafgiftslovens § 3 a blandt de aktiver, der medfører afgiftspligt af kursgevinster, har virkning for investeringsforeningens anskaffelser efter 1. januar 1996. § 6, nr. 2 og 5, og opregningen af foreningens administrationsbygning i realrenteafgiftslovens § 3 e, stk. 1, 1. pkt., blandt aktiver, der ikke medfører afgiftspligt af kursgevinster, har virkning for afgiftsåret 1995 og senere afgiftsår. § 6, nr. 3 og 6-9, har virkning for afgiftsåret 1996 og senere afgiftsår. Realrenteafgiftslovens § 3 e, stk. 3, som affattet ved lovekendtgørelse nr. 726 af 4. september 1995, gælder også for afgiftsåret 1995.«

14) Stk. 9 affattes således:

»Stk. 9. § 8, nr. 1, 2 og 4, har virkning for fusioner, der vedtages den 6. december 1995 eller senere.«

15) Efter stk. 9 indsættes som nye stykker:

»Stk. 10. § 8, nr. 3, har virkning for fusioner, når fusionsdatoen er den 6. december 1995 eller senere.

Stk. 11. § 8, nr. 01, har virkning for fusioner, der vedtages dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende eller senere.«

Stk. 10 bliver herefter stk. 12.

Bemærkninger

Til nr. 1-15

Lovforslaget foreslås ændret på følgende hovedpunkter:

- Den foreslåede 25 pct.s regel for placering af midler i kontanter og kurssikringsinstrumenter i investeringsforeninger af typen rene aktieafdelinger samt den tilhørende regel om overskridelse af grænsen i fem dage foreslås justeret.
- Der foreslås en overgangsregel om, at der ved beregningen af minimumsudlodningen efter de foreslåede regler gives adgang til

fremførelse af visse tab lidt af udloddende investeringsforeninger forud for lovforslagets virkningstidspunkt, som ikke har kunnet indeholdes i indtægterne fra tidligere indkomstår.

- Reglerne om virkningstidspunkterne for ændringerne af realrenteafgiftsloven foreslås ændret således, at en del af de foreslåede ændringer først får virkning fra og med den 1. januar 1997. Som konsekvens heraf foreslås det endvidere, at de rene aktieafdelinger i 1996 i relation til aktieavancebeskatningslovens § 2 d har valget mellem enten at opfylde vedtægtskravene og placeringsreglerne i aktieavancebeskatningslovens § 2 d eller de tilsvarende regler i realrenteafgiftslovens § 3 e.
- Det foreslås, at underskudsbegrænsningen i forbindelse med kapitalindskud efterfulgt af indfrielse af gæld formindskes med det tab, et kautionerende selskab, som er koncernforbundet med debitor, ville have lidt, hvis kautionen blev gjort gældende og regresfordringen blev indfriet til fordringens kursværdi, idet der ses bort fra indskuddet.
- Det foreslås at udvide »transparensreglen« i ligningslovens § 15, stk. 10, til også at gælde for udenlandske moderselskaber. Dette skal dog kun gælde, såfremt aktiekapitalen er overdraget til et selskab inden for samme koncern. Formålet er at sidestille visse koncerninterne overdragelser i en udenlandsk ejet koncern med en dansk koncern, for så vidt angår rækkevidden af underskudsbegrænsningen ved et ejerskifte.
- Det foreslås at indskrænke anvendelsesområdet for den foreslåede underskudsbegrænsning ved en skattefri fusion. Der skal efter ændringsforslaget ikke indtræde underskudsbegrænsning, såfremt de selskaber, der fusionerer, og som har underskud, er koncernforbundne.
- Det foreslås, at fusionsskattelovens kapitel 1 skal finde tilsvarende anvendelse ved fusion mellem en sparekasse, der er en selvejende institution, og et aktieselskab, der driver pengeinstitutvirksomhed.
- Ikrafttræden for den foreslåede regel om underskudsbegrænsning ved en skattefri fusion ændres således, at den skal finde anvendelse, når fusionsdatoen er den 6. december 1995 eller senere.

Provenumæssige konsekvenser:

Den foreslåede overgangsregel for fremførelse af visse tab ved opgørelse af minimumsudlodningerne vil reducere de skattepligtige udlodninger. Der gives herved afkald på et merprovenu, som ikke er inkluderet i lovforslagets provenuopgørelse.

Den foreslåede indskrænkning af anvendelsesområdet for underskudsbegrænsning i forbindelse med kaution medfører, at det utilsigtede merprovenu, som bortfalder med lovforslaget, er større.

Med forslaget om udvidelse af »transparensgrenen« i ligningslovens § 15, stk. 10, til også at gælde udenlandske moderselskaber gives der afkald på et utilsigtet merprovenu.

Ændringsforslagets indskrænkning af anvendelsesområdet for den foreslåede underskudsbegrænsning ved en skattefri fusion reducerer merprovenuet ved lovforslaget.

Forslaget om, at fusionsskattelovens kapitel 1 skal finde tilsvarende anvendelse ved fusion mellem en sparekasse, der er en selvejende institution, og et aktieselskab, der driver pengeinstitutvirksomhed, er en forudsætning for, at de nævnte fusioner finder sted, og har således ikke provenumæssige konsekvenser.

Ad nr. 1

Efter lovforslaget nedsættes underskudsbegrænsningen ved kapitalindskud efterfulgt af indfrielse af gæld, i det omfang kreditor ikke ville have haft fradrag for et eventuelt tab på den indfrieede fordring efter kursgevinstlovens § 6 B.

Efter ligningslovens § 15, stk. 4, sker der også underskudsbegrænsning i visse tilfælde, når en kautionist eller en person eller et selskab, der er nært forbundet med kautionisten, foretager et indskud, hvorpå den fordring, der er kautioneret for, indfries. Dette skyldes, at denne situation svarer til den situation, hvor kautionisten betaler til kreditor og herefter foretager et indskud i debitorselskabet, hvorefter regresfordringen indfries.

Det foreslås, at denne sidestilling overføres til reglerne om nedsættelse af underskudsbegrænsningen således, at underskudsbegrænsningen nedsættes med det tab, kautionisten ville have lidt, hvis der var foretaget kautionsbetaling, hvorefter regresfordringen var blevet indfriet til den værdi, fordringen (den fordring,

der var kautioneret for) havde på tidspunktet for indfrielsen, idet der dog ved opgørelsen af værdien ses bort fra det foretagne indskud. Det er dog en forudsætning, at kautionisten ikke ville have fradrag for et eventuelt tab på regresfordringen efter reglen i kursgevinstlovens § 6 B.

Det skal dog bemærkes, at der ved anvendelsen af de foreslåede regler i ligningslovens § 15, stk. 5, vil gælde følgende: Når det er kautionistens forhold, der er afgørende for, at forholdet bliver omfattet af underskudsbegrænsningen efter ligningslovens § 15, stk. 4, er det alene afgørende, om kautionistens eventuelle tab på regresfordringen ville være omfattet af kursgevinstlovens § 6 B. Når det derimod er kreditors forhold, der er afgørende for, at forholdet falder ind under ligningslovens § 15, stk. 4, er det alene afgørende, om kreditors tab på fordringen er omfattet af kursgevinstlovens § 6 B.

Ad nr. 2

Reglerne om begrænsning af underskud i ligningslovens § 15, stk. 7, gælder for selskaber m.v., der er omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1, 2 eller 4. Efter ligningslovens § 15, stk. 9, nr. 1, finder underskudsbegrænsningsreglerne i § 15, stk. 7 og 8, ikke anvendelse på selskaber, hvis aktier er børsnoterede.

Efter ligningslovens § 15, stk. 10, gælder, at såfremt et selskab omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1, 2 eller 4, ejer 25 pct. eller derover af aktiekapitalen i et andet selskab, anses ikke moderselskabet, men aktionærerne m.v. i moderselskabet for at eje aktierne m.v. i datterselskabet efter deres forholdsmæssige andel af moderselskabets aktiekapital. Tilsvarende anses aktionærerne i moderselskabet for at råde over stemmевærdien i datterselskabet efter deres forholdsmæssige andel af stemmевærdien i moderselskabet. Hvis moderselskabet igen ejes af et andet moderselskab, er det aktionærforholdene i dette selskab, der er afgørende. Reglen gælder ikke for moderselskaber, hvis aktier er børsnoterede.

Det er efter ligningslovens § 15, stk. 10, således kun her i landet hjemmehørende og indregistrerede moderselskaber, for hvilke der »ses igennem« til aktionærerne i moderselskabet ved afgørelsen af, hvem der efter ligningslo-

vens § 15, stk. 7, skal anses for at være aktionærer i det danske selskab.

Der ses dermed ikke igennem til *aktionærer* i udenlandske ikkebørsnoterede moderselskaber og i øvrigt heller ikke til aktionærer i udenlandske børsnoterede moderselskaber.

Det indebærer, at der i en udenlandsk ejt koncern i visse tilfælde skal ske underskudsbe-grænsning i et dansk datterselskab, medens der i det tilfælde, hvor der er tale om en danskejet koncern, ikke skal ske underskudsbe-grænsning. Der vil ske underskudsbe-grænsning i følgende tilfælde: Et dansk datterselskab har et udenlandsk moderselskab som ejer, der igen ejes af et andet moderselskab (»topmoderselskab«). Hvis aktiekapitalen i det danske datterselskab overdrages til topmoderselskabet eller til et andet datterselskab ejt af topmoderselskabet, skal underskudsbe-grænsningsreglerne finde anvendelse for det danske datterselskab. Datterselskabet anses i relation til underskudsbe-grænsningsreglerne i ligningslovens § 15, stk. 7, for at have fået ændret ejerkredsen med mere end 50 pct. (her 100 pct.).

Hvis moderselskaberne i stedet er danske, ses der efter ligningslovens § 15, stk. 10, igenem til aktionærerne i disse. I den konkrete situation ville der kun ske underskudsbe-grænsning i datterselskabet, hvis aktionærkredsen i det danske topmoderselskab er ændret med mere end 50 pct. i den relevante periode.

Som altovervejende hovedregel indeholder Danmarks dobbeltbeskatningsoverenskomster en bestemmelse, der medfører, at et dansk selskab, der helt eller delvist er ejt af et udenlandsk selskab, ikke må behandles skattemæssigt mere byrdefuldt, end et andet dansk ejt selskab ville blive behandlet i samme situation. Nugældende regler er næppe heller forenelige med EU-retten.

Det foreslås at fjerne det diskriminerende element på dette punkt i bestemmelsen.

Det foreslås derfor, at reglerne i ligningslovens § 15, stk. 10, 1. pkt., - som udgangspunkt - skal finde tilsvarende anvendelse, når et ikkebørsnoteret selskab har hjemsted i en stat, med hvilken Danmark har indgået en dobbeltbeskatningsoverenskomst, Grønland eller Færøerne, eller i et land inden for Den Europæiske Union. Det vil sige, at når et udenlandsk ikke-

børsnoteret selskab ejer mere end 25 pct. af aktiekapitalen i et dansk selskab, skal det udenlandske selskabs aktionærer anses for at være ejere af det danske datterselskab ved afgørelsen, om der i denne forbindelse er sket et ejerskifte i selskabet på mere end 50 pct.

Efter ændringsforslaget skal dette dog kun gælde, såfremt ejerandelene i det danske datterselskab mellem begyndelsen af underskudsåret og afslutningen af det indkomstår, hvori datterselskabet ønsker at fratække et fremført underskud, er overdraget til enten det moderselskab, hvis aktionærer der ses igennem til, eller et andet datterselskab, hvori moderselskabet direkte eller indirekte ejer mindst 25 pct. af ejerandelene.

De foreslåede regler skal finde tilsvarende anvendelse ved overdragelse af andele i foreninger.

Afgørende for, om der efter ændringsforslaget, i det tilfælde, hvor der ses igennem til aktionærer i det udenlandske moderselskab, skal ske underskudsbe-grænsning i det danske datterselskab, er således, om aktionærerne i det udenlandske selskab, der skal anses for at være ejere af datterselskabet efter ligningslovens § 15, stk. 7, er ændret med mere end 50 pct. mellem begyndelsen af datterselskabets underskudsår og det indkomstår, hvori datterselskabet ønsker at fratække et fremført underskud.

Ad nr. 3 og 4

Der er tale om en formulermæssig forenkling af reglerne i personskattelovens § 4 a, stk. 2, i forhold til lovforslaget.

Efter såvel lovforslaget som ændringsforslaget beskattes fortjenester og tab på medlemsbeviser i foreninger m.v. omfattet af foreningsbeskatningen efter selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6, som kapitalindkomst. Dette gælder dog efter såvel lovforslaget som ændringsforslaget ikke for gevinster og tab ved afståelse efter en ejertid på tre år eller mere af medlemsbeviser i udloddende investeringsforeninger af typen rene aktieafdelinger. Sådanne fortjenester og tab medregnes ved opgørelsen af aktieindkomsten.

I aktieavancebeskatningslovens § 2 d, stk. 1, er de rene aktieafdelinger defineret. Der henvises i denne forbindelse til lovforslagets § 7, nr. 2, og ændringsforslag nr. 9 til denne bestemmelse. Efter aktieavancebeskatningslovens § 2

Bet. o. lovf. vedr. forskellige skattelove

d, stk. 1, beskattes fortjenester på medlemsbeviser i rene aktieafdelinger efter de almindelige regler i aktieavancebeskatningsloven. For medlemsbeviser, som sælges efter en ejertid på tre år eller mere, betyder dette, at aktieavancebeskatningslovens § 4 finder anvendelse. Dermed er det fundet tilstrækkeligt at anføre, at gevinster og tab på investeringsbeviser, som beskattes efter aktieavancebeskatningslovens § 4, beskattes som aktieindkomst i personskattelovens § 4 a, stk. 2.

Som følge af, at 25 pct.s grænsen for rene aktieafdelingers placering af aktivmassen i kontanter og finansielle instrumenter ikke efter ændringsforslaget fremgår direkte af § 4 a, stk. 2, er det ikke nødvendigt med en regel om, at skatteministeren kan fastsætte nærmere regler om administration af 25 pct.s grænsen i § 4 a. Efter lovforslagets § 7, nr. 6, gives der en hjemmel til udstedelse af sådanne regler i relation til aktieavancebeskatningslovens § 2 d, stk. 1. Denne hjemmel må anses for tilstrækkelig.

Ad nr. 5

Der er alene tale om en redaktionel ændring.

Ændringen skyldes, at § 15 X i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed ved lov nr. 1065 af 23. december 1992 er ændret til § 31 i samme lov. Som følge heraf skal henvisningen i selskabskattelovens § 3, stk. 1, nr. 16, hvorefter det aktieselskab, der er nævnt i § 15 X i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, er ubetinget skattefritaget, ændres til den nye bestemmelse i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

Ad nr. 6-9

Det foreslås, at placeringsreglerne for rene aktieafdelinger i aktieavancebeskatningsloven og realrenteafgiftsloven justeres i forhold til lovforslaget.

For det første foreslås to justeringer af 25 pct.s grænsen for rene aktieafdelingers placering af midler i kontanter og finansielle kontrakter.

Efter hidtil gældende regler i realrenteafgiftsloven må en investeringsforening, der skal bevare afgiftsfriheden for kursgevinster, anbringe op til 25 pct. af sin aktivmasse i kurssikringsinstrumenter. Hensigten med denne bestemmelse er at gennemføre en regel om, at sikringsinstrumenterne (hvis afkast ved direkte

eje er realrenteafgiftspligtigt), kun må udgøre 25 pct. af den afgiftsfri beholdning. Da sikringsinstrumenterne i henhold til lovforslaget (§ 6, nr. 5) medregnes i investeringsforeningens aktivmasse med de underliggende aktivers værdi, er grænsen med den gældende formulering 33 1/3 pct.

Har en investeringsforening eksempelvis en aktiebeholdning til en værdi af 1.000.000 kr., som er afdækket med kurssikringsinstrumenter, hvis underliggende aktiver har en værdi af 333.333 kr., vil 25 pct.s grænsen ikke være overskredet, idet de 25 pct. beregnes af den samlede aktivmasse på 1.333.333 kr. = 333.333 kr.

Dette foreslås rettet op, således at kurssikringsinstrumenterne ikke medregnes til den aktivmasse, hvoraf de 25 pct. beregnes.

I relation til ovennævnte eksempel betyder det, at 25 pct.s grænsen er overskredet, idet de 25 pct. beregnes af 1.000.000 kr., således at værdien af sikringsinstrumenterne (værdien af de underliggende aktiver) højst må udgøre 250.000 kr.

Samme justering foreslås gennemført i relation til reglerne for rene aktieafdelinger i aktieavancebeskatningsloven, som i lovforslaget foreslås harmoniseret med reglerne i realrenteafgiftsloven.

Samtidig har investeringsforeningerne anført, at det kan forekomme, at der samtidig med kurssikringsinstrumenter skal være kontanter til stede i foreningen i et omfang, der gør det muligt at købe de underliggende aktiver. Det er et krav, der følger af Finanstilsynets bekendtgørelse nr. 455 af 19. juni 1990. Hvis man regner med de underliggende aktivers værdi, bør man derfor holde kontantbeløb udenfor for at undgå, at det samme beløb medregnes flere gange. Dette ønske foreslås imødekommet, men for at undgå at de kontantbeløb, som skattereglerne tillader investeringsforeningen at ligge inde med, sprænger alle rammer, foreslås det samtidig, at 25 pct.s grænsen også i relation til foreningens beholdning af kontanter sættes i relation til øvrige aktiver. Det bemærkes i øvrigt, at skattereglerne ikke udvider de grundlæggende investeringsregler i investeringsforeningsloven, hvorefter kontantbeløb kun bør forekomme i accessorisk omfang. Det forekommer, at en forening afdækker såvel valutakurs som markedskurs på f.eks. en uden-

landsk aktie ved separate kurssikringsinstrumenter. I disse tilfælde opgøres der dels et underliggende aktiv svarende til værdien af valutaen og dels et underliggende aktiv svarende til værdien af aktien (eller, hvis det er baseret på aktieindeks, til værdien af et tilsvarende antal aktier, der indgår i indekset), og disse medregnes begge i opgørelsen.

Efter den foreslåede ændring i realrenteafgiftslovens § 3 e, stk. 1, 1. pkt., er det kun anbringelser i kurssikringsinstrumenter »på sikret basis«, der må ske indenfor 25 pct.s grænsen. I stedet for på sikret basis taler den hittid gældende formulering om anbringelser »til af-dækning af kursrisiko«. Meningen er den samme. Den ændrede formulering søger igennem en mere nøjagtig henvisning til Finanstilsynets regler at give begrebet et præcist indhold. Ændringen er redaktionel. Den foreslåede ændring af aktieavancebeskatningslovens § 2 d, stk. 1, indeholder en lignende præcisering.

For det andet foreslås det, at 25 pct.s grænsen kan overskrides i mere end 5 dage i træk i den første måned efter nyetableringen af en ren aktieafdeling. Ændringen er begrundet i behovet for, at foreningen kan nå at placere de indskudte midler på forsvarlig vis. Fristen på en måned regnes fra den dag, tegningsperioden udløber i henhold til prospektet. Den foreslåede regel gælder såvel i forbindelse med stiftelse af nye investeringsforeninger som nye afdelinger.

For det tredje foreslås ordet »børsdage« erstattet med ordet »bankdage«, da begrebet børsdage ikke længere er aktuelt.

Endelig foreslås det for det fjerde, at der ses bort fra overskridelser af 25 pct.s grænsen, som ikke kan tilregnes foreningen som uagtsomme eller forsætlige.

Som eksempler på tilfælde, hvor der kan ses bort fra en overskridelse af 25 pct.s grænsen, kan nævnes, at det ved en senere revisionskontrol konstateres, at grænsen har været overskredet, idet der i en periode har været en fejl i kursen på en udenlandsk aktie indhentet fra en ekstern dataleverandør, eller at foreningens edb-system i en periode har været ramt af en ikke iøjnefaldende systemfejl, der har resulteret i, at foreningen ikke inden en efterfølgende rettelse af fejlen har kunnet konstatere overskridelsen.

Efter den foreslåede ændring vil foreningen,

når fejlen konstateres eller burde være konstateret, have 5 bankdage til at bringe overskridelsen af 25 pct.s grænsen til ophør. De almindelige regler begynder således at gælde fra det øjeblik, hvor foreningen kender eller burde kende til overskridelsen af 25 pct.s grænsen.

Kan den fejl, der resulterer i overskridelsen, tilregnes det administrationsselskab, som forestår investeringsforeningens administration, eller andre, som handler på vegne af foreningen, som uagtsom eller forsætlig, kan der ikke ses bort fra overskridelsen.

Det er foreningen eller det medlem, som vil gøre gældende, at overskridelsen ikke kan tilregnes foreningen som forsætlig eller uagtsom, der har bevisbyrden for, at overtrædelsen af placeringsreglerne ikke kan tilregnes foreningen som forsætlig eller uagtsom, og der stilles høje krav til investeringsforeningens agtpågivenhed.

Ad nr. 10

De foreslåede ændringer af fusionsskattelovens § 8, stk. 7, vedrører 2 punkter.

For det første sker der en præcisering af den foreslåede bestemmelse i fusionsskattelovens § 8, stk. 7, 3. pkt.

Efter den foreslåede bestemmelse kan et underskud i et af de fusionerende selskaber for perioden fra fusionsdatoen og indtil det tidspunkt, hvor fusionen er vedtaget i alle de fusionerende selskaber, ikke nedbringe den skattepligtige indkomst i det modtagende selskab. Dette gælder dog kun, hvis et af de fusionerende selskaber i det væsentlige er uden økonomisk risiko ved erhvervsmæssig aktivitet eller ved erhvervsmæssig aktivitet i et eller flere datterselskaber, hvori selskabet ejer mindst 25 pct. af aktiekapitalen.

Der kan opstå tvivl om, hvorledes bestemmelsen skal forstås i det tilfælde, hvor der i en skattefri fusion indgår et »tomt« selskab, der ikke har et skattemæssigt underskud, og det selskab, der har et skattemæssigt underskud, til gengæld ikke er »tomt« på det tidspunkt, hvor fusionen vedtages.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at hindre, at et underskud i de fusionerende selskaber, der på tidspunktet for vedtagelse af fusionen måtte være »tomt«, kan fratrækkes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst i det modtagende selskab i samme omfang som

ved et ejerskifte. I det tilfælde, hvor der i fusionen indgår et »tomt« selskab uden et skattemæssigt underskud, skal et eventuelt underskud i et eller flere af de øvrige fusionerende selskaber ikke begrænses, når disse ikke er »tomme«. Det er kun underskud i de selskaber, der er »tomme« på tidspunktet for vedtagelsen af fusionen, der skal begrænses efter bestemmelsen.

Det foreslås derfor at præcisere bestemmelsens rækkevidde som anført ovenfor således, at det kun er underskud hidrørende fra de fusionerende »tomme« selskaber, der begrænses hos det modtagende selskab.

For det andet foreslås det at udvide området for de undtagelser, hvor der efter lovforslaget ikke skal ske underskudsbegrænsning.

Efter lovforslaget skal der ikke ske underskudsbegrænsning ved en skattefri fusion, når og kun når de fusionerende selskaber i den relevante periode er datterselskaber af samme moderselskab, og betingelsen for sambeskatning er opfyldt, jf. selskabsskattelovens § 31. Der skal efter lovforslaget heller ikke ske underskudsbegrænsning, når et moderselskab fusionerer med et eller flere datterselskaber, og betingelsen for sambeskatning er opfyldt.

Reglerne indebærer dermed, at der altid skal ske underskudsbegrænsning i de tilfælde, hvor et moderselskab ikke ejer det datterselskab, som der fusioneres med, fuldt ud, jf. at betingelserne for sambeskatning skal være opfyldt. Der skal endvidere altid ske underskudsbegrænsning i de tilfælde, hvor de fusionerende selskaber ikke ejes fuldt ud af moderselskabet.

Det forekommer ikke rimeligt, at der skal ske underskudsbegrænsning i det modtagende selskab i det tilfælde, hvor eksempelvis et moderselskab fusionerer med et datterselskab, hvori det ejer f. eks. 75 pct. af aktiekapitalen. Hvis de 25 pct. af aktiekapitalen i datterselskabet, som moderselskabet ikke ejer, skiftede ejerkreds, ville der ikke kunne indtræde underskudsbegrænsning efter reglerne i ligningslovens § 15, stk. 7.

Derimod findes det rimeligt, at der skal ske underskudsbegrænsning, såfremt moderselskabet eksempelvis kun ejer 30 pct. af aktiekapitalen i det datterselskab, som der fusioneres med. Ved et ejerskifte på 70 pct. i datterselskabet ville der således indtræde underskudsbegrænsning.

Det foreslås at begrænse underskudsbegrænsningen til de tilfælde, hvor der mellem de fusionerende selskaber ikke direkte eller indirekte foreligger ejerskabsforhold på mere end 50 pct.

Det foreslås herefter, at der ikke skal indtræde underskudsbegrænsning hos det modtagende selskab, såfremt de i fusionen deltagende selskaber, der har underskud fra fusionsdatoen og frem til det tidspunkt, hvor fusionen vedtages, er koncernforbundne fra fusionsdatoen og til den dag, hvor fusionen er vedtaget i de nævnte fusionerende selskaber. Hvis et eller flere af de selskaber med et skattemæssigt underskud, der indgår i fusionen, ikke er koncernforbundne, skal de foreslåede regler derimod finde anvendelse for dette underskud.

Ved koncernforbundne selskaber forstås selskaber, hvor samme aktionærkreds direkte eller indirekte ejer mere end 50 pct. af aktiekapitalen i hvert selskab eller direkte eller indirekte råder over mere end 50 pct. af stemmerne i hvert selskab, jf. i øvrigt afgrænsningen i kursgevinstlovens § 6 B. Et moderselskab og et datterselskab, hvoraf moderselskabet ejer mere end 50 pct. af aktiekapitalen, anses for at være koncernforbundne.

Ændringsforslaget kan belyses ved følgende eksempel: Et moderselskab ejer 80 pct. af aktiekapitalen i selskab A og 30 pct. i selskab B. Både A og B har et skattemæssigt underskud i perioden fra fusionsdatoen og indtil fusionens vedtagelse, og A - men ikke B - er »tomt« på det tidspunkt, hvor fusionen vedtages. Efter ændringsforslaget skal der ikke indtræde begrænsning hos det modtagende selskab af underskuddet i hverken A eller B. Hvis B derimod - ligesom A - er »tomt«, begrænses underskuddet i B - men fortsat ikke i A - hos det modtagende selskab.

Ad nr. 11

Efter de gældende regler i fusionsskattelovens § 14, stk. 1, finder reglerne i lovens kapitel 1 om fusion af aktieselskaber, anpartsselskaber og selskaber som nævnt i selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 2, tilsvarende anvendelse ved fusion af sparekasser som omhandlet i selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 2 a. De nævnte sparekasser er selvejende institutioner. Sparekasser, der er omdannet til aktieselskaber og dermed skattepligtige efter selskabsskattelovens §

1, stk. 1, nr. 1, er direkte omfattet af fusions-skattelovens kapitel 1.

Der har vist sig behov for regler, der muliggør fusion mellem sparekasser, der er selvejende institutioner, og aktieselskaber, hvori sparekassen ejer alle aktier, med sparekassen som den modtagende enhed.

Erhvervsministeren vil derfor som ændringsforslag til forslag til lov om ændring af lov om banker og sparekasser m.v. (L 166) foreslå, at der i lov om banker og sparekasser m.v. i § 48 som nyt stk. 3 indsættes en bemyndigelse til erhvervsministeren til at fastsætte regler, hvorefter aktieselskabslovens kapitel 15 med de fornødne tilpasninger finder anvendelse på fusion, hvorved en sparekasse overtager et aktieselskab, der har tilladelse til at drive pengeinstitutvirksomhed.

Den foreslåede ændring af fusionsskattelovens § 14, stk. 1, indebærer, at reglerne i fusionsskattelovens kapitel 1 skal finde tilsvarende anvendelse ved fusion mellem en sparekasse, der er en selvejende institution, og et aktieselskab, der driver pengeinstitutvirksomhed. Det er en forudsætning, at den modtagende sparekasse ejer alle aktier i det indskydende selskab.

Ændringen af fusionsskattelovens § 14, stk. 1, er i øvrigt af redaktionel karakter.

Ad nr. 12

Det foreslås, at der i § 11, stk. 4, 2. og 3. pkt., indsættes en særlig overgangsregel for tab, som efter den hidtil gældende regel i selskabsskattelovens § 1, stk. 4, ville kunne fremføres til fradrag ved beregningen af minimumsudlodningerne efter den 1. januar 1996, hvis denne bestemmelse var blevet opretholdt.

Lovforslaget indeholder uden ændringsforslaget ingen regel for behandlingen af tab, som efter de hidtil gældende regler har kunnet fremføres til fradrag i minimumsudlodningen vedrørende senere indkomstår. Dette betyder, at såfremt sådanne tab ikke har kunnet rummes i de udlokningspligtige indtægter optjent forud for 1. januar 1996, ville de gå tabt.

Den foreslåede regel går ud på, at tabene kan fremføres til fradrag efter den foreslåede bestemmelse i ligningslovens § 16 C, stk. 6, ved beregningen af minimumsudlodningerne på grundlag af indtægterne efter 1. januar 1996. Dette gælder dog kun i det omfang, de frem-

førte tab ville kunne fremføres efter den foreslåede regel i ligningslovens § 16 C, stk. 6, hvis tabet var lidt efter den 1. januar 1996. Efter ligningslovens § 16 C, stk. 6, jf. stk. 3 og 4, er det alene tab på fremmedmøntede fordringer og på investeringsbeviser i udlodende investeringsforeninger, der alene investerer i sådanne fordringer, der kan fremføres til fradrag i minimumsudlodningerne for senere indkomstår. Da tabene på investeringsbeviser ikke kan fremføres efter de hidtil gældende regler, er det således alene den del af tabene fra før 1. januar 1996, der hidrører fra tab på fremmedmøntede fordringer, der efter ændringsforslaget kan fremføres til fradrag i indtægter optjent efter den 1. januar 1996. Fremførslen kan i overensstemmelse med såvel de hidtil gældende regler som den foreslåede bestemmelse i ligningslovens § 16 C, stk. 6, kun fremføres til det femte indkomstår efter det år, hvori tabet er lidt.

De tab, som fremføres efter den foreslåede overgangsregel, behandles i øvrigt på samme måde som andre tab, der fremføres efter den foreslåede bestemmelse i ligningslovens § 16 C, stk. 6.

Herudover foreslås indsat en overgangsregel i tilknytning til vedtægtskravet og placeringsreglerne for rene aktieafdelinger i aktieavancebeskatningslovens § 2 d, stk. 1, jf. ændringsforslag nr. 9.

Som anført nedenfor ad ændringsforslag nr. 13 indeholder forslaget til ændringer af realrenteafgiftslovens § 3 e visse skærpelser, som først kan tillægges virkning fra og med den 1. januar 1997. Den foreslåede ændring af aktieavancebeskatningslovens § 2 d, stk. 1, indeholder derimod alene lempelser. Der er således intet til hinder for, at ændringen af aktieavancebeskatningslovens § 2 d, stk. 1, kan have virkning fra og med den 1. januar 1996. De to regelsæt indeholder forskellige regler for placering i kontanter og kurssikringsinstrumenter, og det kan forekomme uhensigtsmæssigt, at de rene aktieafdelinger skal opfylde to forskellige vedtægtskrav og to forskellige sæt placeringsregler i 1996. Der gives derfor mulighed for, at de rene aktieafdelinger i henhold til aktieavancebeskatningslovens § 2 d, stk. 1, som alternativ til de regler, der følger af denne bestemmelse, kan vælge at følge placeringsreglerne og vedtægtskravet vedrørende kontanter og kurssikringsinstrumenter i realrenteafgiftsloven. Det er herudover en betingelse for at blive an-

set for en ren aktieafdeling i relation til aktieavancebeskatningslovens § 2 d, stk. 1, i 1996, at de øvrige placeringsregler og vedtægtskrav i denne bestemmelse opfyldes.

Vælger foreningen at anvende placeringsreglerne i aktieavancebeskatningsloven, betyder dette, at foreningens placeringer af midler i kontanter og kurssikringsinstrumenter må udgøre højst 25 pct. af de øvrige aktiver i foreningen. Derimod medregnes kontanter knyttet til kurssikringsinstrumenter efter Finanstilsynets regler herom ikke ved opgørelsen af kontantbeholdningen.

Vælger foreningen at anvende placeringsreglerne i realrenteafgiftsloven, betyder dette, at foreningens placeringer af midler i kontanter og kurssikringsinstrumenter højst må udgøre 25 pct. af den samlede aktivmasse i foreningen. Kontanter knyttet til kurssikringsinstrumenter efter Finanstilsynets regler herom medregnes derimod ved opgørelsen af kontantbeholdningen.

De øvrige placeringsregler vil ikke være påvirket af valget. Således skal Finanstilsynets regler for placering i kontanter og kurssikringsinstrumenter i begge tilfælde overholdes, og foreningen må uanset valget – ud over placeringerne i kontanter og kurssikringsinstrumenter – alene investere i foreningens administrationsbygning samt i aktier m.v. omfattet af aktieavancebeskatningsloven, dog ikke aktier omfattet af § 2 a og konvertible obligationer og retten til at tegne sådanne.

Ad nr. 13

Den foreslåede udbygning af § 6, nr. 1, ændrer, hvad 25 pct.s grænse skal beregnes i forhold til. Endvidere foreslås, at kontanter, der skal dække en risiko på sikringsinstrumenter, ikke skal medregnes i kontantbeholdningen. Der henvises nærmere til bemærkningerne til nr. 6. Ændringerne er både skærpende og lempende. Det foreslås derfor, at ændringerne først får virkning for foreningens anskaffelser efter 1. januar 1997. Ikrafttræden er valgt at skulle ske pr. en 1. januar, fordi man herved følger investeringsforeningens regnskabsår. Det betyder, at hvis den ændrede grænse overskrides f.eks. i februar 1997, indtræder der afgiftspligt af kursgevinster på investeringsbeviserne i foreningen i afgiftsåret 1997 og følgende år.

§ 6, nr. 01, indeholder en anderledes formulering af en regel, der hele tiden har været gældende. Formuleringsmæssigt knytter den sig til den ændrede formulering af § 6, nr. 1, og det foreslås derfor, at den træder i kraft på det samme tidspunkt.

En del af § 6, nr. 1, indeholder fortsat forslag om, at investeringsforeningens besiddelse af § 3 a-aktier medfører afgiftspligt af kursgevinster. Denne del foreslås fortsat at træde i kraft i 1996. Den nøjagtige ikrafttrædelse er anskaffelser efter 1. januar 1996. Herved følges investeringsforeningens regnskabsår. Reglen i § 6, nr. 4, hvorefter der sker beskatning af den del af udlodningen af investeringsforeningens indtjening, der stammer fra § 3 a-aktier, træder i kraft ved udlodningen af indtjeningen fra 1996, det vil sige ved udlodningen i 1997.

I § 6, nr. 2, foreslås, at 25 pct.s grænse, der efter gældende regler slet ikke må overskrides, må overskrides i op til 5 dage, og at der ved nyetablering må ske overskridelser i en måned. Forslaget er lempende, og også dette foreslås fortsat at have virkning fra reglernes ikrafttræden i afgiftsåret 1995.

Til forståelse af § 6, nr. 5, og dens ikrafttræden bemærkes, at efter gældende regler medregnes finansielle instrumenter til de realrenteafgiftspligtige aktiver, som foreningen må investere i inden for en grænse på 25 pct. af aktivmassen, uden at foreningen herved mister sin afgiftsfrihed. Endvidere må de finansielle instrumenter kun anvendes til at afdække risiko på andre af foreningens aktiver. Sikringsinstrumenterne er i sig selv uendelig lidt værd i forhold til de aktiver, der afdækkes. Som grænse savner de 25 pct. derfor mening, medmindre værdien af de finansielle instrumenter medregnes med de underliggende aktivers værdi. Det præciseres altså i § 6, nr. 5, at det er således, de gældende regler skal forstås. § 6, nr. 5, foreslås derfor fortsat at træde i kraft fra og med afgiftsåret 1995, hvor de eksisterende regler trådte i kraft.

I en del af § 6, nr. 1, foreslås fortsat, at realrenteafgiftsfriheden af kursgevinster ikke bortfalder, selv om investeringsforeningen undtagelsesvis skulle eje sin administrationsbygning og denne er et afgiftspligtigt aktiv. Forslaget er lempende, og det foreslås fortsat at have virkning fra reglernes ikrafttræden i afgiftsåret 1995.

Ikrafttræden af § 6, nr. 3, og nr. 6-9 er uændret.

Sidste punktum i ikrafttrædelsesbestemmelsen er også uændret fra det fremsatte forslag til nærværende ændringsforslag.

For så vidt angår realrenteafgiftslovens § 3 e, kan de foreslåede virkningstidspunkter for ændringerne af placeringsreglerne for afgiftsfri afdelinger beskrives som følger:

Fra og med afgiftsåret 1995 til og med den 31. december 1996: Foreningen kan placere højst 25 pct. af den samlede aktivmasse i kontanter og sikringsinstrumenter. Kontanter knyttet til kurssikringsinstrumenter efter Finanstilsynets regler herom medregnes ved opgørelsen af kontantbeholdningen.

Fra og med afgiftsåret 1995: 25 pct.s grænsen kan overskrides i 5 bankdage i træk, og der ses i visse tilfælde bort fra overskridelser af 25 pct.s grænsen.

Værdien af kurssikringsinstrumenterne opgøres som værdien af de underliggende aktiver.

Foreningen kan eje sin administrationsbygning.

Fra og med 1. januar 1996: Placering i § 3 a-aktier medfører afgiftspligt.

Fra og med 1. januar 1997: Foreningen må højst foretage placeringer i kontanter og kurs-

sikringsinstrumenter inden for en ramme af 25 pct. af øvrige aktiver. Kontanter knyttet til kurssikringsinstrumenter efter Finanstilsynets regler herom medregnes ikke ved opgørelsen af kontantbeholdningen.

Ad nr. 14 og 15

Efter stk. 9 skal lovforslagets § 8, herunder den foreslåede bestemmelse i fusionsskattelovens § 8, stk. 7, have virkning for fusioner, der vedtages den 6. december 1995 eller senere. Det er for den foreslåede ikrafttrædelsesregel uden betydning, at fusionsdatoen er før d. 6. december 1995. Det er imidlertid ikke tilsigtet, at fusioner, hvor fusionsdatoen også ligger for den nævnte dato, skal kunne udløse underskudsbegrænsning.

Det foreslås derfor i et nyt stk. 10, at ikrafttræden af den foreslåede bestemmelse i fusionsskattelovens § 8, stk. 7, ændres således, at den alene har virkning for fusioner, når fusionsdatoen er den 6. december 1995 eller senere.

Den foreslåede ændring af fusionsskattelovens § 14, stk. 1, foreslås i et nyt stk. 11 at skulle have virkning for fusioner, der vedtages dagen efter bekendtgørelsen af loven i Lovtidende eller senere.

Jacob Buksti (S) nfm. Pia Gjellerup (S) Klaus Hækkerup (S) Anna-Marie Hansen (S)

Per Kaalund (S) Jes Lunde (SF) Elisabeth Arnold (RV) Frank Aaen (EL)

Sonja Albrink (CD) Peter Brixtofte (V) Svend Aage Jensby (V) Charlotte Antonsen (V)

Kim Behnke (FP) Flemming Hansen (KF) fmd. Gitte Seeberg (KF) Brian Mikkelsen (KF)

Kristian Thulesen Dahl (DF)

En henvendelse og skatteministerens kommentar hertil

Price Waterhouse/Seier-Petersen
Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

L 117 – Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Beskatning af investeringsforeninger og deres medlemmer, afgrænsning af »tomme« selskaber, underskudsbegrænsning ved skattefri fusion m.v.)

Vor henvendelse drejer sig om forslagens § 6, nr. 1 og nr. 2, der foreslår ændringer i realrenteafgiftslovens § 3 e om investeringsbeviser.

Vi vil foreslå, at Skatteudvalget anmoder skatteministeren om at tydeliggøre de realrenteafgiftsmæssige konsekvenser, hvis en investeringsforening placerer midler i konvertible obligationer. Der synes således at være opstået en betydelig forskel på, om en investering i sådanne værdipapirer foretages direkte eller indirekte via en investeringsforening. Det er u hensigtsmæssigt af såvel lovmæssige som af mere investeringsstrategiske årsager.

Fastholdes forskellen, synes udenlandske investeringsforeninger i de øvrige EU-lande, som er underlagt samme EU-lovgivning som danske investeringsforeninger, i øvrigt at kunne anføre, at der vil være tale om såkaldt skjult diskriminering og en tilsidesættelse af EU-forpligtelser.

Problemet

Kort beskrevet går realrenteafgiftslovens § 3 e ud på, at en investeringsforening – dansk som udenlandsk – skal opfylde nogle bestemte vedtægtsmæssige krav, hvis et medlem skal være fritaget for at betale realrenteafgift af kursværdiændringer og realiserede kursgevinster på investeringsbeviset. Disse krav går ud på, investeringsforeningen – bortset fra to udtrykkelige undtagelser – ikke må placere midler i afgiftspligtige aktiver.

Der synes at være opstået en betydelig forskel på den realrenteafgiftsmæssige behandling afhængig af, om et medlem investerer direkte i konvertible obligationer eller indirekte via en investeringsforening.

Realrenteafgiftslovens § 3 e bestemmer bl.a. følgende:

»... og i øvrigt ikke må anbringe dele af aktivmassen i andre aktiver som nævnt i § 3, stk. 1, (vor fremhævelse) er kursværdiændringer og realiserede kursgevinster og -tab afgiftsfri.«

Begrebet »andre aktiver som nævnt i § 3, stk. 1,« er ikke entydigt, når der er tale om konvertible obligationer. I det citerede sigtes der til aktiver, der i sig selv er afgiftspligtige efter opregningen i realrenteafgiftslovens § 3, stk. 1. Det er konvertible obligationer imidlertid ikke. De konvertible obligationer indtager en såkaldt blandet afgiftsmæssig stilling, hvor kun renteafkastet som nævnt er afgiftspligtigt. Dette fremgår af realrenteafgiftslovens § 3, stk. 1, nr. 1 og nr. 2.

Realrenteafgiftslovens § 3, stk. 1, nr. 1 og nr. 2, bestemmer følgende:

»Afgiftsgrundlaget omfatter alle former for formueafkast, der ikke er undtaget efter stk. 3, jf. dog §§ 3 a og 3 f, herunder:

- 1) renteindtægt af obligationer, konvertible obligationer (vore fremhævelser), pantebrev og andre fordringer,

2) urealiserede ændringer i kursværdien som følge af forkortelse af restløbetiden samt realiserede kursgevinster og -tab på de i nr. 1 nævnte værdipapirer i danske kroner *bortset fra konvertible obligationer* (vor fremhævelse)«.

Selve aktivet, den konvertible obligation, er således omfattet af den udtømmende opgøring i § 3, stk. 3, af aktiver og formueafkast herfra, der er undtaget fra afgiftspligt.

Set ud fra en sproglig fortolkning af realrenteafgiftslovens § 3 e samt de konvertible obligationers indplacering og behandling i øvrigt efter reglerne i realrenteafgiftsloven nås kun det resultat, at den realrenteafgiftsmæssige behandling skal være den samme, hvad enten den sker direkte af medlemmet selv eller via en investeringsforening.

Fortolkningen af realrenteafgiftslovens § 3 e

Der synes at kunne indtræde afgiftspligt af kursværdiændringer og realiserede kursgevinster på investeringsbeviset, hvis investeringen sker via en investeringsforening.

Det er imidlertid ikke noget, der på nogen måde eller med nogen tydelighed fremgår af selve lovteksten i § 3 e, hverken i den nuværende affattelse eller sådan, som bestemmelsen er foreslået formuleret i forslaget § 6, nr. 2.

Opfattelsen nås kun ved en læsning af bemærkningerne i betænkningen til L 241 (Folketinget 1994-95), hvori realrenteafgiftslovens § 3 e blev introduceret. Her anføres følgende:

»Investeringsforeninger, der investerer i konvertible obligationer, og som efter de før 1995 gældende regler ville være fuldt afgiftsfrie, vil efter de foreslåede regler blive omfattet af bestemmelsen i § 3 e, stk. 2, således at der vil indtræde afgiftspligt af kursgevinster samt den del af udlodningen, der hidrører fra renter af de konvertible obligationer. For akkumulerende investeringsforeninger vil der dog indtræde fuld afgiftspligt også af udlodningen.«

Investeringer i investeringsforeningen i blot én konvertibel obligation, synes dette således at medføre, at kursgevinster på investeringsbeviset bliver afgiftspligtigt. Det er imidlertid vanskeligt at få dette til at harmonere med de konvertible obligationers indplacering i realrenteafgiftsloven i øvrigt.

Sammenholdes de fremhævede passager fra realrenteafgiftslovens § 3, stk. 1, nr. 1 og nr. 2

med § 3 e, er det vanskeligt at se, hvor lovtekstens ordlyd skulle give belæg for, at en investeringsforenings placering i konvertible obligationer skulle have den betydning for den realrenteafgiftsmæssige behandling, der er beskrevet i betænkningen.

Det er ikke anført nogetsteds, at konvertible obligationer skal behandles på nogen anden måde end den, hvorpå en direkte investering i konvertible obligationer har skullet behandles siden realrenteafgiftslovens fremkomst i 1983. Siden lovens fremkomst i 1983 har konvertible obligationer indtaget en blandet afgiftsmæssig stilling, hvor kun renteafkastet har været afgiftspligtigt. Begrundelsen herfor har været, at den afgiftsmæssige behandling af fortjenester/tab på konvertible obligationer skulle være den samme som for *aktier*. Der henvises til svar på spørgsmål 32 til L 183, Folketinget 1983-84 (L 1983, bil. 49).

Der er endvidere efter vor opfattelse ikke nogen saglig begrundelse for, hvorfor der skulle være forskel på en indirekte og direkte investering i konvertible obligationer. Det ville snarere være mere logisk og naturligt at behandle de konvertible obligationer på samme måde. Herfor taler jo også den måde, hvorpå renteafkastet af kontanter inden for 25 pct.s grænsen i øvrigt behandles. Her accepteres, at renteafkastet er afgiftsfrit, selv om renteafkastet sædvanligvis er afgiftspligtigt efter § 3, stk. 1, nr. 1.

Skjult diskriminering

Udenlandske investeringsforeninger placerer typisk midler i konvertible obligationer, der investeringsmæssigt betragtes som en hensigtsmæssig indgang til en egentlig aktieinvestering i et selskab.

De udenlandske investeringsforeninger kan være oprettet i EU-lande under tilsvarende lovgivning som i Danmark. Inden for EU har medlemsstaterne gennemført fælles regler, der netop muliggør, at en udenlandsk investeringsforening oprettet og godkendt i et andet EU-land kan markedsføre og sælge deres investeringsbeviser i et andet EU-land end hjemlandet eksempelvis Danmark.

Fastholdes den beskrevne afgiftsmæssige behandling af konvertible obligationer, synes der at foreligge en såkaldt skjult diskriminering og en tilsidesættelse af EU-forpligtelser.

På papiret ville en udenlandsk investeringsforening nok være stillet på ganske samme måde som en dansk investeringsforening. Den kunne jo blot – ligesom den danske – tilpasse vedtægterne til de danske regler.

Ses der imidlertid på størrelsesforholdet (antallet af medlemmer) for en udenlandsk investeringsforening, synes situationen at være noget anderledes.

Medlemsskaren i en udenlandsk investeringsforening er som oftest noget større end den tilsvarende medlemsskare i en dansk investeringsforening. F.eks. kan der være ca. 150.000 medlemmer i en udenlandsk investeringsforening, mens medlemsantallet i en dansk investeringsforening næppe er mere end ca. 10.000. Reelt kan det næsten være umuligt at ændre vedtægterne, idet det kræver kvalifi-

ceret flertal og i øvrigt kan forekomme vanskeligt at begrunde ud fra en investeringsmæssig tankegang.

Afsluttende kommentarer

Idet der ikke er anført nogen hensigt eller begrundelse for at ændre den status, som konvertible obligationer hidtil har indtaget, bør Skatteudvalget anmode skatteministeren om at tydeliggøre den realrenteafgiftsmæssige behandling ved en direkte eller indirekte investering i konvertible obligationer. Det bør præciseres, at der er identitet i den realrenteafgiftsmæssige behandling.

En forskelligartet behandling er uhensigtsmæssig af såvel lovmæssige som af investeringsmæssige årsager.

Price Waterhouse/Seier-Petersen

OTTO JOHNSEN

Birgitte Tabbert

SKATTEMINISTERIET

I sin henvendelse til Skatteudvalget ønsker revisionsfirmaet Price Waterhouse, at selv om en investeringsforening investerer i konvertible obligationer, bortfalder realrenteafgiftsfriheden af kursgevinster på beviset ikke. Revisionsfirmaet giver samtidig udtryk for tvivl om, hvorvidt reglerne skal forstås således.

Jeg kan bekræfte, at reglerne skal forstås således, at kursgevinsterne på investeringsforeningsbeviser er realrenteafgiftspligtige, hvis foreningen investerer eller må investere i konvertible obligationer.

Udgangspunktet for de gældende regler er, at kursgevinster på investeringsforeningsbeviser kun er afgiftsfrie, hvis foreningen alene investerer i aktiver, der ved direkte eje er fuldstændig afgiftsfrie, dvs. hvis investeringerne kun foretages i aktier og i indeksobligationer. Dette synspunkt kan af praktiske grunde ikke gennemføres fuldstændig. Investeringsforeningerne kan således ikke gennemføre handler uden besiddelse af kontanter. Investeringsforeningslovgivningen forudsætter således, at der kan være kontanter til stede, dog kun i accessorisk omfang. Investeringsforeningerne har også behov for at afdække risikoen på deres aktieinvesteringer. Det gælder ikke mindst, når disse sker i udenlandsk valuta. Investeringsforeningslovgivningen forudsætter, at foreningerne alene må bruge sikringsinstrumenter til at afdække en risiko med og ikke som selvstændige spekulationsinvesteringer.

En investeringsforenings investeringer i konvertible obligationer har ikke på tilsvarende måde karakter af at være nødvendige subsidiære investeringer, og der kan derfor ikke anføres argumenter til støtte for, at disse skulle kunne ske afgiftsfrit af samme karakter som for kontanter og sikringsinstrumenter.

Det er rigtigt som anført af revisionsfirmaet, at kursgevinster på konvertible obligationer er afgiftsfri. Det gælder imidlertid ikke renterne. De er afgiftspligtige. Hvis kursgevinsterne på investeringsforeningsbeviser fik lov at være afgiftsfri, selv om foreningen investerer i konvertible obligationer, kunne man tænke sig følgende skattespekulation. I en forening, hvis

eneste aktiver er konvertible obligationer, kunne medlemmerne hvert år, inden udlodning af udbyttet finder sted, afhænde deres investeringsbeviser til markedsprisen til en skattepligtig (f.eks. en bank), fra hvem de køber det tilbage efter udlodning ligeledes til markedsprisen. Herved bliver såvel kursgevinster som de udloddede renter unddraget beskatning. Der er ingen realrenteafgift. Selv om banken principielt er skattepligtig, bliver der heller ingen beskatning hos denne, fordi den opgør sin indkomst efter lagerprincippet. Ved opgørelsen af sin indkomst fra udlodningen kan banken således fratække det kurstab, der skyldes, at kursen (markedsværdien) i forbindelse med udlodningen falder med værdien af det udloddede. Det bemærkes i denne forbindelse, at reglerne også finder anvendelse på små foreninger.

Price Waterhouse mener, at det er i strid med vores EU-forpligtelser ikke at åbne op for afgiftsfri investeringer i konvertible obligationer.

Det er uklart, hvilken hjemmel Price Waterhouse påberåber sig.

Det er rigtigt, at erhvervslovgivningen om investeringsforeninger er foretaget i overensstemmelse med et EU-direktiv.

Det pågældende direktiv vedrører imidlertid ikke medlemslandenes regler om beskatning af investeringsforeninger.

Price Waterhouse anfører endvidere, at udenlandske investeringsforeninger diskrimineres i forhold til danske, fordi de på grund af deres størrelse er ude af stand til igennem vedtægtsændringer at opnå afgiftsfritagelse for de konvertible obligationer, som de investerer i.

Det basale problem kan imidlertid ikke klares igennem vedtægtsændringer. Som reglerne er nu, kan hverken danske eller udenlandske investeringsforeninger investere i konvertible obligationer uden at miste deres afgiftsfrihed. Det gælder, uanset hvordan vedtægterne er skruet sammen.

Endvidere gælder, at hvis det er diskrimination, at udenlandske investeringsforeninger i deres vedtægter skal tage hensyn til danske

skatteregler for at opnå skattefrihed, så løses problemet ikke ved at ændre behandlingen af konvertible obligationer. De udenlandske vedtægter skal jo fortsat tage hensyn til de øvrige begrænsninger, herunder navnlig at der ikke må investeres i almindelige obligationer, at der er grænser for kontantbeholdningen, at investeringsforeningerne ikke må anvende kurssikringsinstrumenter i mere end et begrænset omfang osv.

De udenlandske foreninger kan løses deres problem ved at oprette afdelinger med egne vedtægter, der henvender sig til et dansk publikum. Disse afdelinger behandles i skattelov-

givningen på enhver måde som en selvstændig forening. Udenlandske foreninger er ikke lige så lette at kontrollere som danske, og der er derfor ikke mindst ved udenlandske foreninger et reelt behov for, at begrænsningerne i investeringspolitikken fremgår af vedtægterne, som man må formode, at navnlig store foreningers ledelse overholder af sig selv.

Jeg forstår derfor ikke revisionsfirmaets argumentation. Der er ingen saglig grund til at behandle udenlandske foreninger bedre end danske, og jeg mener ikke, at reglen om konvertible obligationer er i strid med vores EU-forpligtelser.